

Regeringskansliet, Näringsdepartementet

**Remissyttrande EU-kommissionens förslag till
Europaparlamentets och rådets
förordning om gemensamma bestämmelser för:**

- Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Europeiska socialfonden+,
- Sammanhållningsfonden
- Europeiska havs- och fiskerifonden

och om finansiella regler för dessa fonder och för:

- Asyl- och migrationsfonden
- Fonden för inre säkerhet

samt instrumentet för gränsförvaltning och visering; de fondspecifika förordningsförslagen, ett förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder samt ett förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473).

Örnsköldsviks kommun har fått kommissionens nio förordningsförslag på remiss och lämnar följande synpunkter:

Övergripande kommentarer

Örnsköldsviks kommun är positiv till de övergripande målen i Europeiska kommissionens förslag till EU:s långtidsbudget och stödjer en kraftfull sammanhållningspolitik. En sammanhållningspolitik för alla regioner är viktig för Örnsköldsvik,

Västernorrland, Sverige och hela EU. Sverige bör stödja Europeiska kommissionens förslag till satsning på sammanhållningspolitiken

Örnsköldsviks kommun välkomnar ansatsen till ett gemensamt regelverk för flera fonder, men är oroad över det faktum att landsbygdsutvecklingsfonden inte omfattas av det gemensamma regelverket. Landsbygdsutvecklingsfonden är en väldigt viktig komponent för den lokala utvecklingen i en landsbygdskommun som Örnsköldsvik. Samordningen mellan regionalfond, socialfond, landsbygdsutvecklingsfond och havs -och fiskerifond är av stor vikt för det strategiska utvecklingsarbetet i norra Sverige, där kopplingar mellan land och stad är centrala. De föreslagna förordningarna refererar till lokalt ledd utveckling, men det är otydligt hur sammanhållningsfonderna och landsbygdsutvecklingsfonden ska kunna samverka för lokalt ledd utveckling.

Örnsköldsviks kommun ser väldigt positivt på kommissionens förslag om att Regionalfonden och Socialfonden gemensamt får stödja flerfondsprogram. Flerfondsprogram skulle ge förutsättningar för program anpassade till de regionala utmaningarna och med en mer komplett verktygslåda för regionalt anpassade insatser.

- Örnsköldsviks kommun efterfrågar tydlighet för hur landsbygdsutvecklingsfonden ska samverka med regional- och socialfond.
- Örnsköldsviks kommun ser fram emot möjligheten till regionala flerfondsprogram.

ERUF och gleshetsallokering

Speciellt välkomnar Örnsköldsviks kommun den särskilda allokeringen till nordliga glesbefolkade områden. Allokeringen ger glesa regioner möjlighet till satsningar som skapar förutsättningar för att tillvarata dessa regioners och Sveriges tillväxtpotential. Rätt använt kan det ge norra Sverige en möjlighet att överbrygga strukturella hinder och territoriella barriärer för tillväxt.

- För att gleshetsmedlen ska kunna adressera de särskilda behov som dessa regioner har bör gleshetsmedlen undantas från kraven på tematisk koncentration. Örnsköldsviks kommun anser att de karaktäristika som gör de glesa regionerna speciella kräver andra insatser även på det prioriterade området ”Ett mer

sammanlänkat Europa” dvs transportinfrastruktur och bredband. OECD konstaterade i sin Territoriella utvärdering 2017 över Nordliga glesbefolkade områden att digital- och transportinfrastruktur är avgörande för dessa regioners utveckling.

- Vi välkomnar att delar av gleshetsmedlen allokeras till insatser inom ESF+ samt att de undantas från kraven på koncentration, då förutsättningarna på området är av speciell karaktär i glesa regioner. Dessa speciella medel måste öronmärkas och på ett tydligt sätt gå till de utpekade regionerna. Det är oerhört viktigt att regionernas särskilda behov tillgodoses på ett flexibelt sätt i framtagandet av program och att socialfondsprogrammet får en reell regional förankring och dimension.

Förslaget om tematisk koncentration med fokus på mål 1 och 2 i länder med hög BNI per capita välkomnas. Dock anser Örnsköldsviks kommun att det måste finnas ett visst utrymme för regionerna att inrikta programmen på de målsättningar och prioriteringar som anses mest angeläget utifrån regionala förutsättningar och behov. En tematisk koncentration som uppgår till 85% ger inte ett sådant utrymme. Istället anser vi att en tematisk koncentration på 80% är en rimlig nivå för att både uppnå flexibilitet och synbart genomslag.

Örnsköldsviks kommun noterar den minskade finansieringsgraden från EU. En minskad finansieringsgrad från EU kan leda till att projektsökandes ”ägande” av projekten kan antas öka och resurserna kommer att fördelas på fler projekt. Vi vill dock dra uppmärksamhet till att konkurrensen om de medel som fungerar som annan medfinansiering (främst anslag 1:1) kommer att öka. Dessutom kan vissa mindre aktörers förmåga att genomföra projekt komma att minska.

- 40% medfinansiering från EU leder till ett ökat behov av resurser/kapital på regional och lokal nivå.

ESF+

Vi stödjer förslaget till prioriteringar för ESF+, men oroas av att ESF+ verkar få än mindre regional koppling. Regional utveckling och arbetsmarknad är tätt sammankopplade i praktiken då arbetsmarknader

ofta är regionala eller lokala, inte minst i Europas nordliga glesbefolkade områden (NSPA). Det ställer krav på att samordningen mellan dessa fonder fungerar.

- Ett effektivt genomförande av ESF+ kräver regional förankring då arbetsmarknaderna till stor del är regionala och lokala.
- Kopplingen mellan ERUF och ESF+ måste bli tydligare med en klar regional territoriell dimension.

På regional och lokal nivå är samspelet mellan Asyl- och migrationsfonden och viktigt för att säkerställa sammanhållna integrationssatsningar för tredjelandsmedborgare. ESF+ bör tydliggöra att det också är ett mål att ta vara på den kompetens som tredjelandsmedborgare besitter, inte bara fokusera på tillförandet av ny utbildning. Även valideringssystemen, som under lång tid varit en utmaning i Sverige, bör omfattas av skrivningarna.

Interreg

Örnsköldsviks kommun invänder mot förslaget om att begränsa det territoriella gränsöverskridandesamarbetet till enbart landgränser. De samarbeten som över lång tid genomförts i gränsöverskridande form genom tex. Botnia-Atlantica programmet har lett till goda resultat och skapat tydliga mervärden för medborgare och EU. De gemensamma ansträngningar och samarbeten som stimulerats genom Interreg riskerar att förloras om förslaget blir verklighet. Det gäller inte minst samarbetsprojekt som hanterar gränsöverskridande utmaningar såsom historiska miljöskulder och framtida klimatförändringar.

Under den senaste programperioden har Örnsköldsviks kommun initierat och deltagit i flera strategiskt viktiga tillväxtsatsningar tillsammans med aktörer i Finland. Vissa av dessa har också skett utom vårt egna län, i samarbete med Umeå och Västerbotten, vilket är ett viktigt regionalt samverkansområde för Örnsköldsvik. Genom de möjligheter som Botnia Atlantica programmet gett har det varit genomförbart för oss att göra funktionellt viktiga tillväxtsatsningar som sträcker sig över en NUTS gräns (Mellersta Norrland och Övre Norrland) inom Sverige. Men också stärka internationellt utbyte och affärsutveckling för vårt näringsliv. Exempel på sådana satsningar är de två näringslivsorienterade och bioekonomiinriktade projekten Cleaner growth och Cleantec Kvarken under paraplyet North Sweden Cleantec. Men också besöksnärlingsrelaterade projekt som drivits och

drivs av Höga Kusten Destinationsbolag. Där har satsningar genomförts tillsammans med Umeå och Vasa som handlar om att sälja vårt gemensamma världsarv till utländska besökare. Slutsatsen som drogs i detta arbete är att det finns ett stort intresse kring världsarv och att det är en produkt som behöver utvecklas vidare för att nå sitt fulla potential. Höga kusten destinationsbolag jobbar nu vidare med samma partners i en satsning som fokuserar på världsarvet som en resurs för tillväxt. När det nu kommer att bli en ny båt mellan Umeå och Vasa så kommer dessa möjligheter att stärkas ytterligare och behovet av att stärka dessa samarbeten är stort. Mot denna bakgrund ser Örnsköldsviks kommun och Höga Kusten Destinationsbolag det som mycket viktigt att det under kommande EU-program period finns en likvärdig möjlighet att fortsätta stärka tillväxt och näringslivsutvecklande initiativ gränsöverskridande inom kvarkenområdet. Därtill är det viktigt att strukturerna den kommande perioden i ökad grad möjliggör och främjar funktionella samverkanssatsningar som sträcker sig över NUTS-gränser inom Sverige, så som mellan Västernorrland och Västerbotten.

Örnsköldsviks kommun ifrågasätter logiken för hur resurserna till Interreg-programmen fördelas (i annex 22 CPR, COM(2018) 375). Att till stor del grunda tilldelningen av resurser på antal personer som bor i regionen eller 25km från gränsen, kan få stora negativa effekter för glesa regioner. Regioner som i realiteten är mer beroende av samarbeten med närliggande regioner än andra regioner just på grund av avstånd och gleshet.

- Örnsköldsviks kommun anser att den nuvarande 150km gränsen för gränsöverskridande samarbete över havsgräns bör gälla även i fortsättningen.
- Fördelningsnyckeln för resurser till Interreg-programmen får inte straffa glesa regioner, vilka inom många områden är de som har mest att vinna på gränsöverskridande samarbeten.
- Örnsköldsviks kommun och Höga Kusten Destinationsbolag det som mycket viktigt att det under kommande EU-program period finns en likvärdig möjlighet att fortsätta stärka tillväxt och näringslivsutvecklande initiativ gränsöverskridande inom kvarkenområdet. Därtill är det viktigt att strukturerna den kommande perioden i ökad grad möjliggör och främjar

funktionella samverkanssatsningar som sträcker sig över NUTS-gränser inom Sverige, så som mellan Västernorrland och Västerbotten, vilket möjliggjorts av Interreg-programmen.

Partnerskap

Vi vill understryka vikten av regional förankring i framtagandet och genomförandet av de olika programmen, inklusive partnerskapsöverenskommelsen. För att få en effektiv utformning och ett målinriktat genomförande är det viktigt att alla nivåer involveras i framtagandet av regelverk och program.

Ett konkret behov är att partnerskapet för ESF+ kompletteras med representanter från lokal och regional nivå. Regionerna har idag specifika uppdrag på området och arbetsmarknaderna är i stor utsträckning lokala och/eller regionala.

Inkludering av regional och lokal nivå i partnerskapet för EFS+ kan också bidra till större synergier mellan ESF+ och ERUF och sammanhållningsfonden.

Förenkling

Örnsköldsviks kommun välkomnar förslagen för förenkling, inklusive möjligheten av att tillämpa schabloner och klumpsummor. Implementeringen av dessa förslag på nationell nivå blir dock viktig för att undvika att schabloner inte täcker de faktiska kostnaderna. Schabloner som inte täcker projektägarnas verkliga kostnader riskerar underminera viljan att genomföra viktiga projekt på regional nivå. Speciellt i kombination med sänkt medfinansieringsgrad från EU-fonderna.

Örnsköldsviks kommun anser att förslagen om ökad flexibilitet för att anpassa program och resurser mot bakgrund av ändrade förhållanden i omvärlden blir viktiga för att kunna arbeta effektivt mot de övergripande målen.

Detaljerade kommentarer

Förslag om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering

Dokument COM(2018) 375

- **Artikel 6:** Det regionala utvecklingsansvaret ligger idag hos regionerna, vilka är centrala i programmering och genomförande av de olika fonderna. Regionernas roll i partnerskapet bör tydliggöras.
- **Artikel 9:** Vi håller med om att en hållbar stadsutveckling är viktig, men vill understryka att kopplingen mellan stad och landsbygd är det vi ser som viktigast för regional utveckling. En flexibel definition av ”stad” blir dock avgörande för vilken nytta en sådan prioritering kan ge då alla regioner har städer (av varierande karaktär och storlek) som drivkraft för regional utveckling.
- **Artikel 20:** Möjligheten att genomföra regionala flerfondsprogram välkomnas varmt då bra koppling mellan till exempel regional- och socialfond saknas i nuvarande period. Det är dock beklagligt att inte landsbygdsfonden omfattas av denna möjlighet då den är av stor vikt för att genomföra ett strukturerat regionalt utvecklingsarbete i en region som till stora delar består av landsbygd.
- **Artikel 22:** Vi ser fram emot territoriella flerfondsprogram där fonderna kan kombineras utifrån de regionala förutsättningarna och anser att de regionala utvecklingsstrategierna blir ett av de relevanta dokumenten att utgå ifrån.
- **Artikel 25:** Vi efterfrågar förutsättningar för att inom Lokalt ledd utveckling (LLU) även använda landsbygdsfonden. I dag bygger LLU på en samfondslösning mellan landsbygdsutvecklingsfonden, havs- och fiskerifonden, socialfonden och regionala fonden. Nuvarande förslag ger ingen hänvisning till landsbygdsfonden i de paragrafer där LLU nämns. Om inte landsbygdsutvecklingsfonden utgör del av LLU går stor del av fördelarna med arbetssättet förlorat.

**Förslag om Europeiska regionala utvecklingsfonden och
Sammanhållningsfonden**
Dokument COM(2018) 372

- **Artikel 2:** Örnsköldsviks kommun välkomnar de föreslagna särskilda målen.
- **Artikel 3.3:** En tematisk koncentration för Sveriges regioner välkomnas. Örnsköldsviks kommunanser dock att en tematisk koncentration på 80% till PO1 och PO2 skulle skapa en välbehövlig flexibilitet för att möta specifika regionala utmaningar och behov.

Örnsköldsviks kommun vill särskilt understryka behovet av att den särskilda gleshetsallokeringen undantas från tematisk koncentration då anledningen till att dessa särskilda medel allokeras till glesa nordliga regioner är att utmaningar och förutsättningar ser annorlunda ut än i andra regioner. För att dessa glesa regioners tillväxtpotential ska kunna tas till vara behövs satsningar större även på det prioriterade området ”Ett mer sammanlänkat Europa” dvs transportinfrastruktur och bredband.

- **Artikel 6.1.e:** Även de glesa nordliga regionerna med sina långa avstånd har stora behov av flygtrafik. Därför bör de glesa nordliga regionerna omfattas av undantaget i paragraf 6.1.e Dvs stöd till flygplatser är tillåtet.

Förslag om Europeiska Socialfonden +
Dokument COM(2018) 382

- **Artikel 4.3:** Örnsköldsviks kommun välkomnar EU-gemensamma satsningar inom hälsoområdet.
- **Artikel 7.1:** Det finns behov av att arbeta inom ESF+ utifrån specifika regionala behov. Detta behöver tydliggöras i texten.
- **Artikel 7:** Vi välkomnar att 25% av ESF+-medel kommer att inbegripa målgruppen tredjelandsmedborgare. Det finns ett behov av att öka antalet integrationsinsatser i landet, för att arbeta mer effektivt med att minska arbetslösheten bland tredjelandsmedborgare, samt att tillvara ta kompetens och arbetskraft.
- **Artikel 7.6:** Vi stödjer fullt undantagandet av de nordliga glesa regionernas speciella allokering från kraven på koncentration. Det är helt i

linje med konstaterandet att dessa regioner har andra utmaningar och förutsättningar än övriga regioner.

- **Artikel 8:** Partnerskapet för ESF+ bör kompletteras med representanter från regional nivå då många av de frågor som rör programmet har bäring på regional nivå och kopplar till uppdrag som ligger på regionalt utvecklingsansvariga.
- **Artikel 15:** Indikatorer och rapportering. Det är viktigt att hela integrationskedjan är sammanhållen i syfte att korta tiden att etablera sig ytterligare, därav bör inte indikatorer för målgruppen tredjelandsmedborgare delas upp ytterligare. Risker är då att exkludera individer som har behov av insatser, på grund av var i processen de befinner sig, till exempel före eller efter uppehållstillstånd.

Förslag om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och finansieringsinstrument för externa åtgärder

Dokument COM(2018) 374

- **Artikel 3.1:** Örnsköldsviks kommun invänder starkt mot förslaget att gränsöverskridande samarbetsprogram endast blir aktuellt för landgränser och inte för havsgränser. Vi anser att den nuvarande 150 km-gränsen bör bibehållas. Annars riskerar uppstartade samarbeten och viktiga europeiska mervärden gå förlorade.

**Förslag om Europeiska havs- och fiskerifonden och om
upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU)
nr 508/2014**

Dokument COM(2018) 390

Örnsköldsviks kommun ser positivt på förslaget till det nya programmets utformning och prioriteringar. För att kunna bibehålla ett småskaligt fiskebruk i kommunen är insatser för omställning från mer ”traditionellt” fiske med nät till sälsäkra redskap viktiga insatser för näringen då dessa insatser kräver stora investeringar. Det bör ges utrymme att fortsatt lämna stöd för denna typ av insatser inom Havs- och fiskerifonden.

Örnsköldsviks kommun
Kommunstyrelsen

Glenn Nordlund
Kommunstyrelsens ordförande